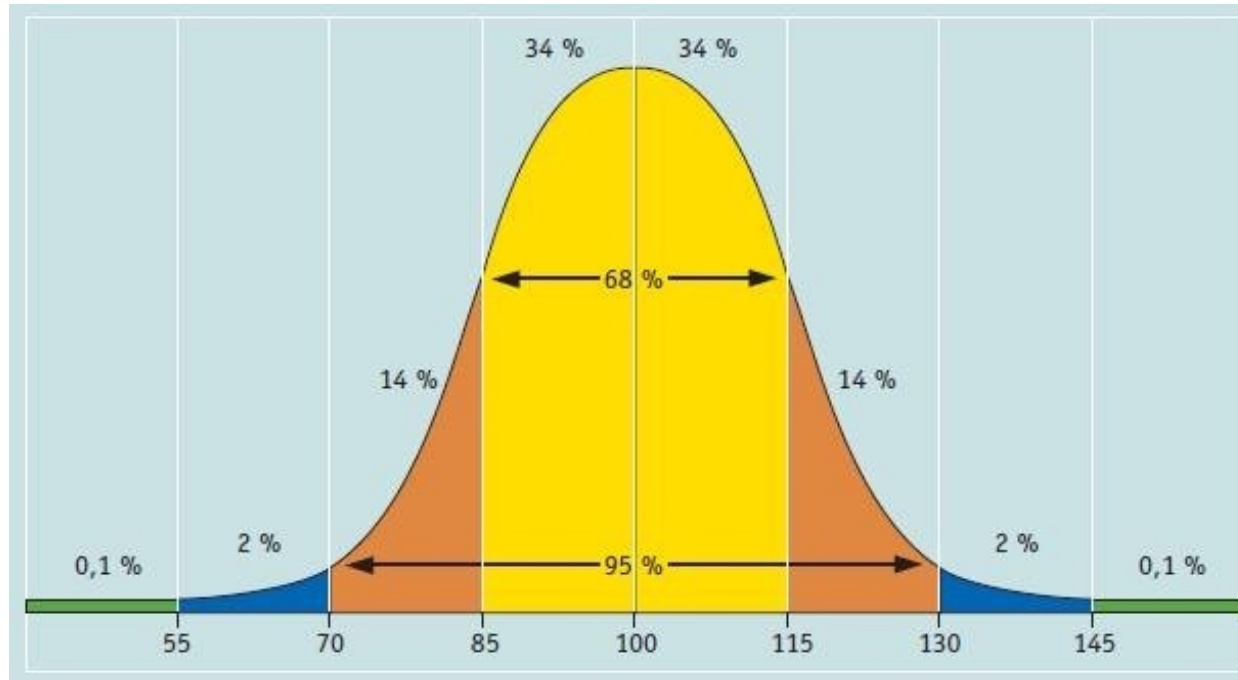

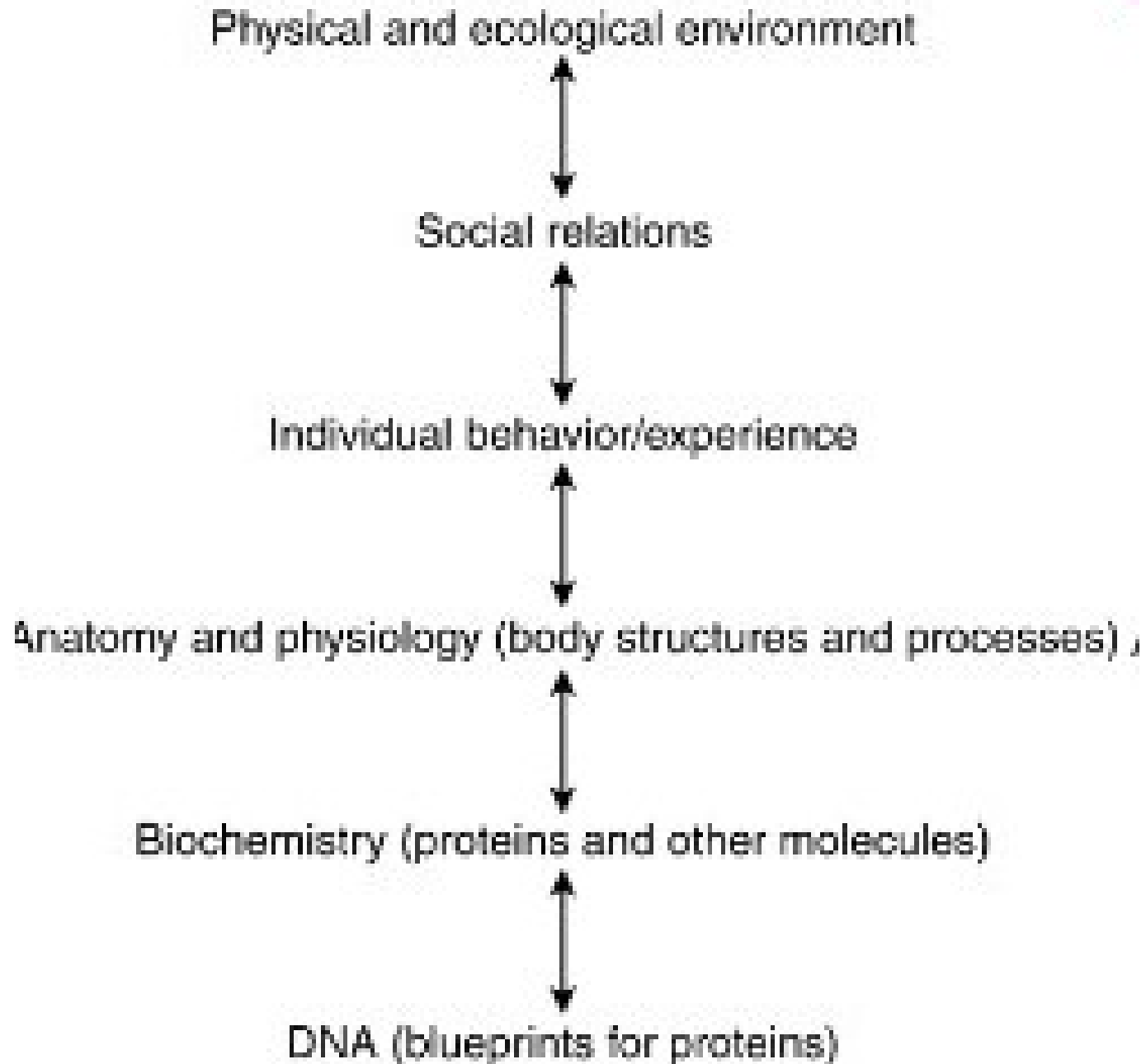
Et neuropædagogisk perspektiv

Overlæge Jakob Ørnberg

Normalfordeling IQ

- Al videnskab tyder på at biologi og miljø påvirker hinanden gensidigt. Vi er ikke alle lige og derfor er et differentieret (terapeutisk/pædagogisk/strukturelt) miljø afgørende for det enkelte menneskes trivsel

Eksistensvilkår

- Lacan:

- Vi begærer den andens begær**

- De allerfleste mennesker vil gerne opføre sig så andre kan lide dem.

Rammer for ungdommen

- Øgede krav fagligt og socialt
- Der forventes større selvstændighed og eget initiativ
- Internalisering af normer og evne til selvforvaltning
- Frigørelse og identifikation

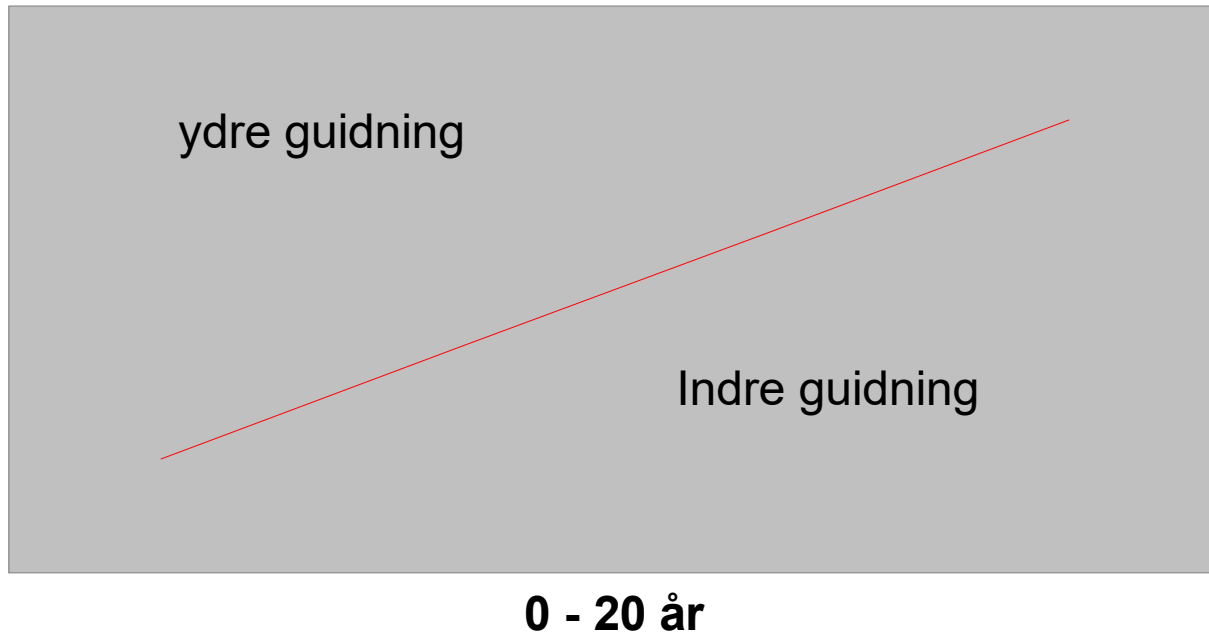
VENINDESNAK

COPYRIGHT : MORTEN INGEMANN

Styring af adfærd!!!!

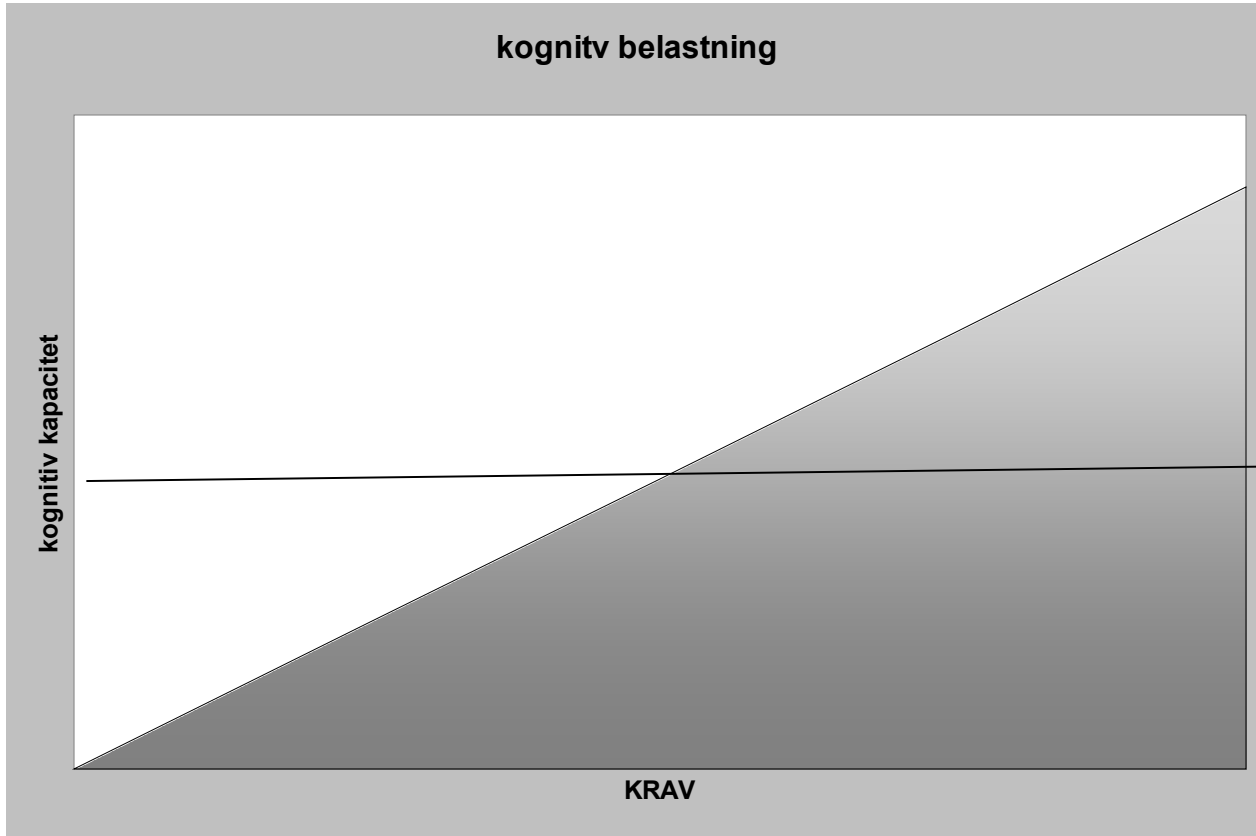
indre/ ydre guidning

cases

- Lise skal selv sørger for at pakke skoletaske, gymnastiktøj og huske madpakke? 10, 12 eller 13 år?
- Jørgen klarer selv at købe ind og lave aftensmad til familien ? 13, 14 eller 15 år?
- Pia må gerne gå alene hen til sine veninder? 11, 13 eller 15 år?
- Claus har selv ansvaret for sit tøjbudget? 10, 12 eller 14 år?

Kognitivt hieraki

Social kognition

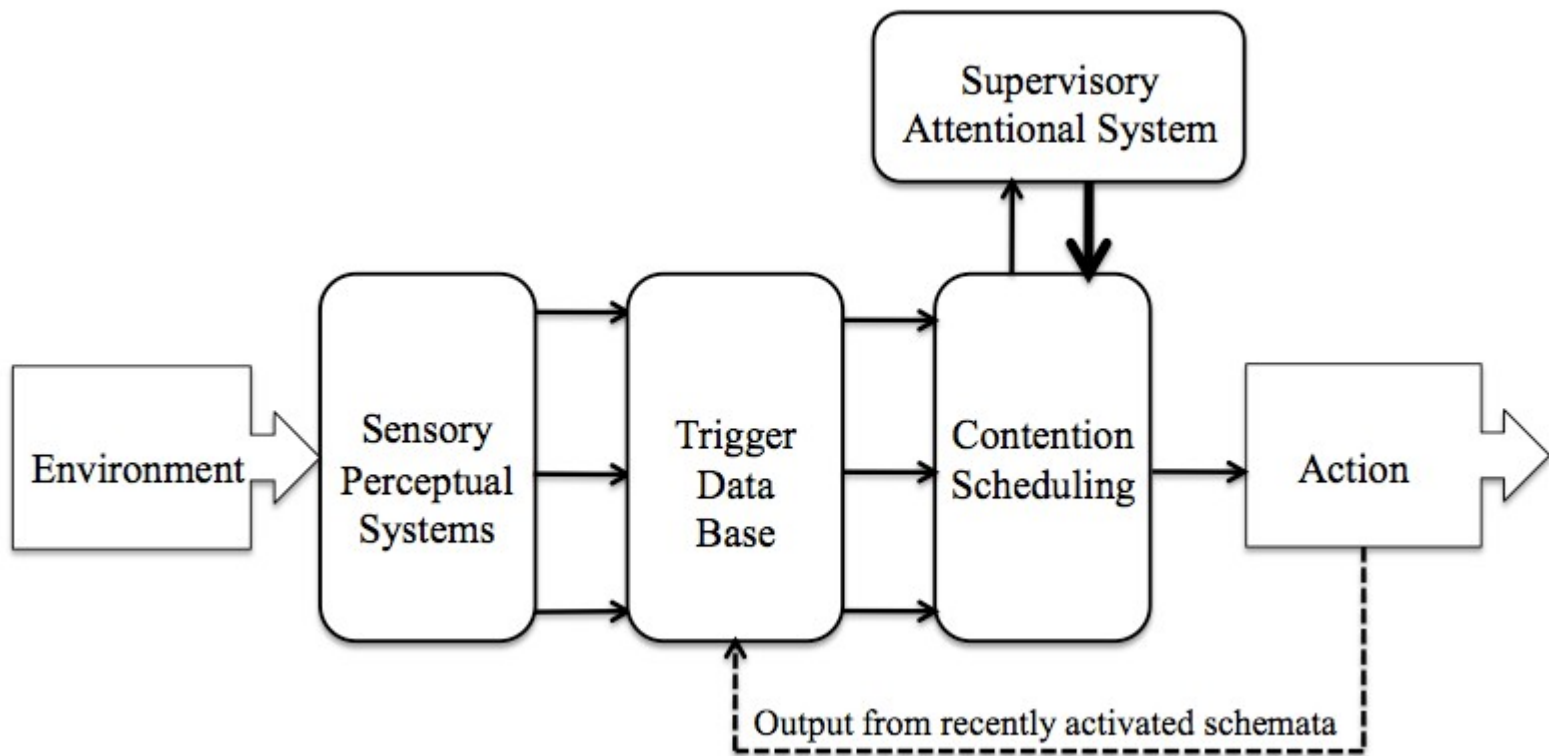
Eksekutive funktion

Overblik

Opmærksomhed

forarbejdningshastighed

Arbejdshukommelse

Eksekutive funktioner

- At få en ide
- At planlægge
- At udføre
- At vurdere og eventuelt justere
- Bruges ved ukendthed, kompleksitet eller krav til problemløsning, ikke i rutineprægede, automatiserede handlinger

Eksekutive funktioner

- Målrettet adfærd:

- initiering, planlægning og programmering af fremtidig adfærd; problemløsning og strategisk adfærd

- Opmærksomhedskontrol:

- selektiv opmærksomhed, vedvarende opmærksomhed og arbejdshukommelse, fornemmelse for / styring af tid

- Kognitiv fleksibilitet:

- opmærksomhedsskift, selvmonitorering og brug af feedback

- Selvkontrol:

- hæmning af irrelevante og impulsive reaktioner, brug af indre tale, følelsesmæssig kontrol, håndtering af stress

Skills versus performance deficit:

- Skills: Hvilken software er på computer?
- Performance: Er der strøm til computeren?

”Det er svært at afdække skills, hvis der ikke er stabil strøm til computeren”

Performance deficit

Svingende præstationer

Interesse- og kontekstafhængig

- Motivation

- Tidsperspektiv

- Omgivelser

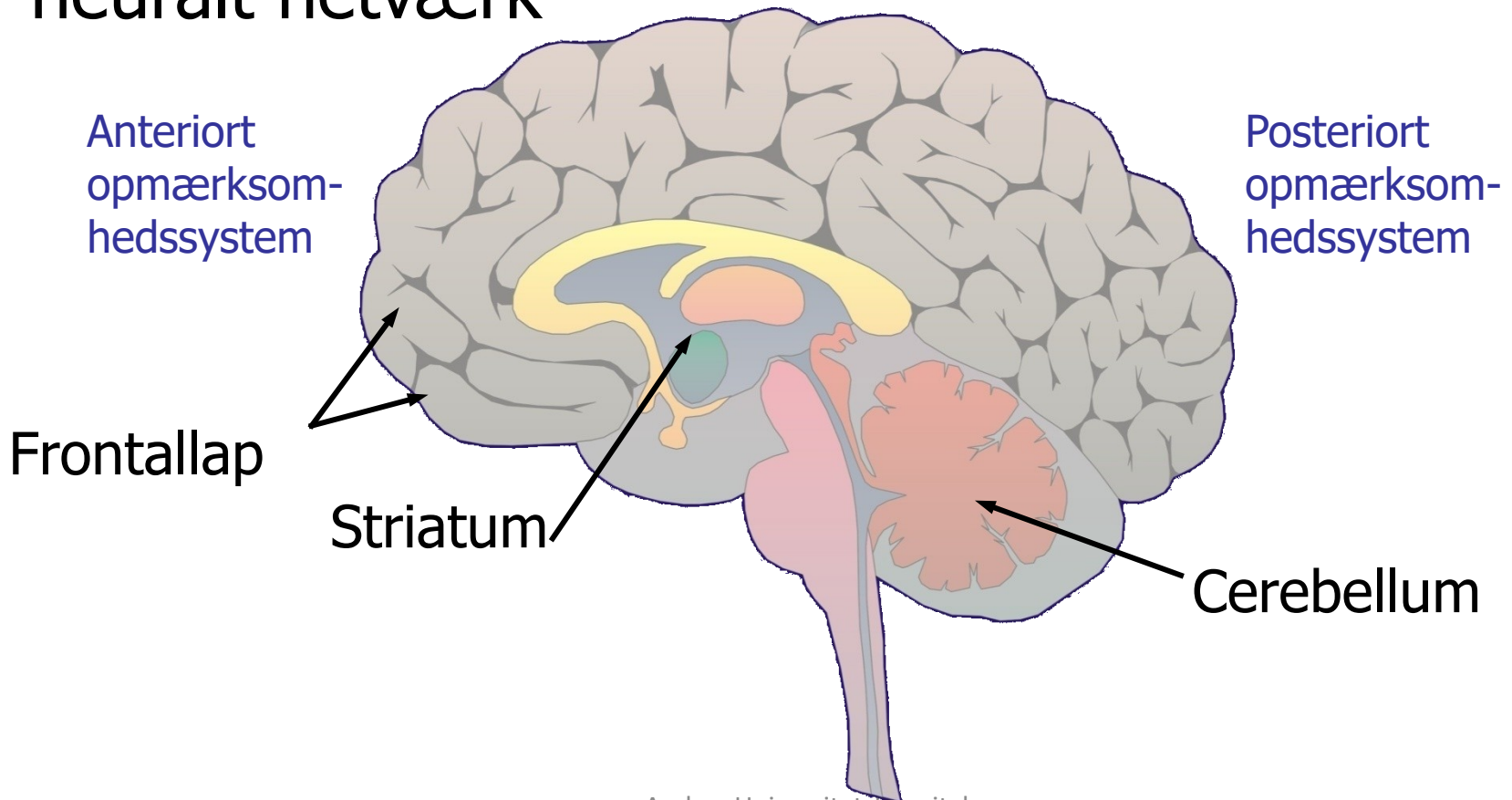
- Tirsdag formiddag kl.10

- Torsdag aften kl. 22

Neuropsykologi

ADHD omfatter dysfunktion i et bredt fordelt neuralt netværk

Reguleringsvanskelighed

Top – Down regulering af de fronto-striatale baner:

Arousel

Opmærksomhed; eks fokus

Impulser/motorik

Emotioner

Affekt

Døgnrytme

Appetit

Kognitive vanskeligheder

Arbejdshukommelse

- Huske praktiske beskeder; læse, simultankapacitet

Motivation

- Svært ved behovsudsættelse, tilfredsstillelse

Inhibering

- Bremse impulser

Arousel

- Indsovningsbesvær, træthed, døgnrytme

Ydre gulerod

Minimer distraktion

Juster variation

- Husk gentagelser er vigtigt for at understøtte arbejdshukommelse

Stimuler arousal

Reguler frustration

Skillsdeficit

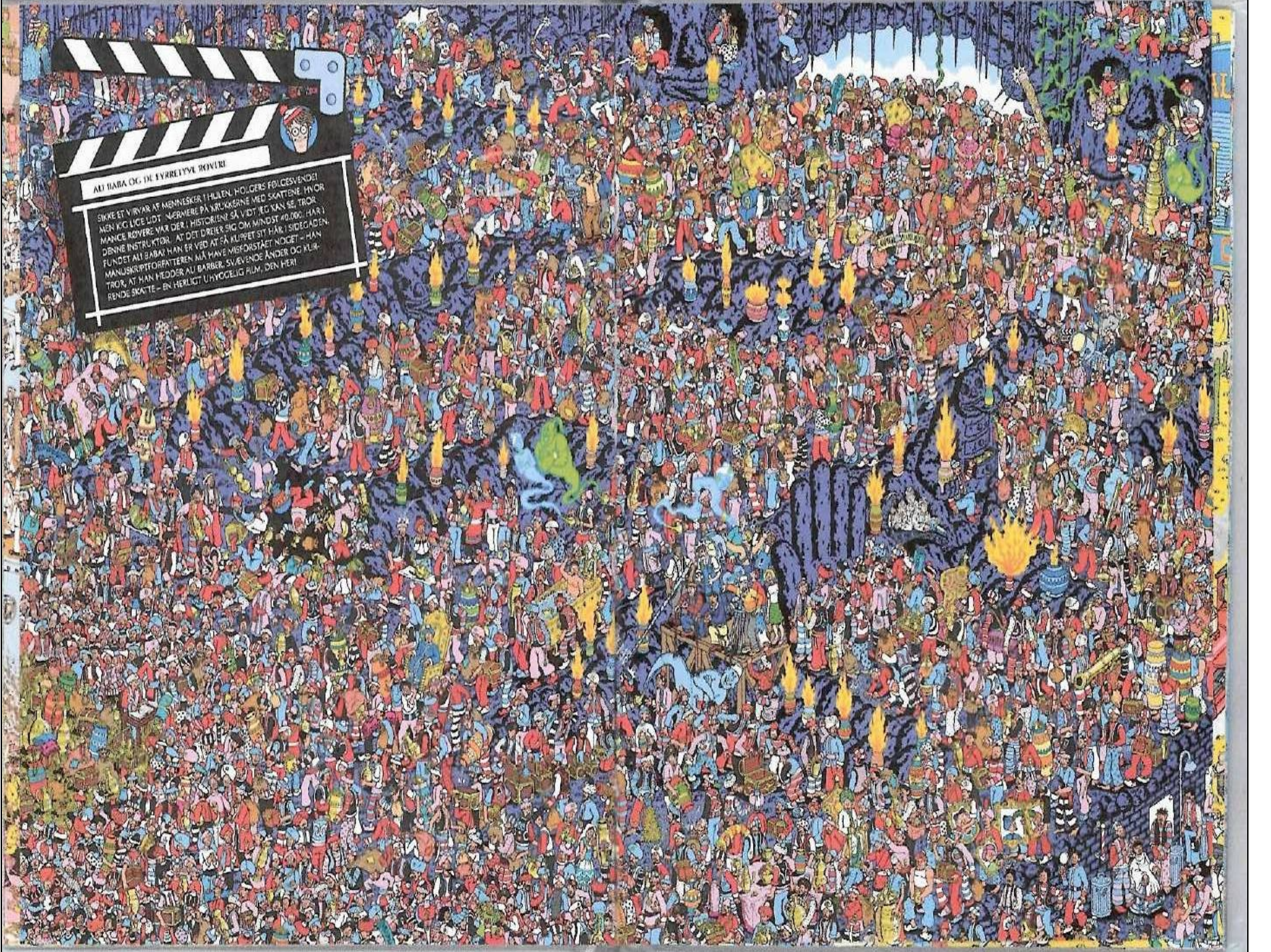
Generelle eller specifikke
indlæringsvanskeligheder

Stabile udfordringer over tid

AI BARA OG DE FYRRETYVE BOVIER

SIKKE ET VIRVAR AF MENNESKER I HULLEN, HOLLERS FOLGESVENE!
MEN KIG LIGE LIDT NØRME PÅ KRUGGERNE MED SKATTENE. HVOR
MANGE BOVIER VÆR DER I HISTORIEN? SÅ VIDT JEG KAN SE, TROER
DENNE INSTRUKTOR, AT DET DREIER SIG OM MINDST 40.000. HAN
FUNDET AI BARA! HAN ER VED AT PÅ KLIPPET SIT HÅR I SIDEGÅDEN.
MANUSKRIPTFORFATTEREN MÅ HAVE MISFORSTÅET NOGET - HAN
TROER, AT HAN HEDDER AI BARBER, SVEVENDE ÅNDER OG KLIP-
RENDE SKATTE - EN HERLIGT U-HYCCELIG ALM, DEN HER!

Overbliksvanskeligheder

- at finde et relevant overordnet perspektiv
eks:

- Morgenprocedurer
- Orienter sig
- Madlavning
- Økonomi
- Sociale sammenhænge
- Erfaringsdannelse
- Egen livshistorie

Steen & Stoffer

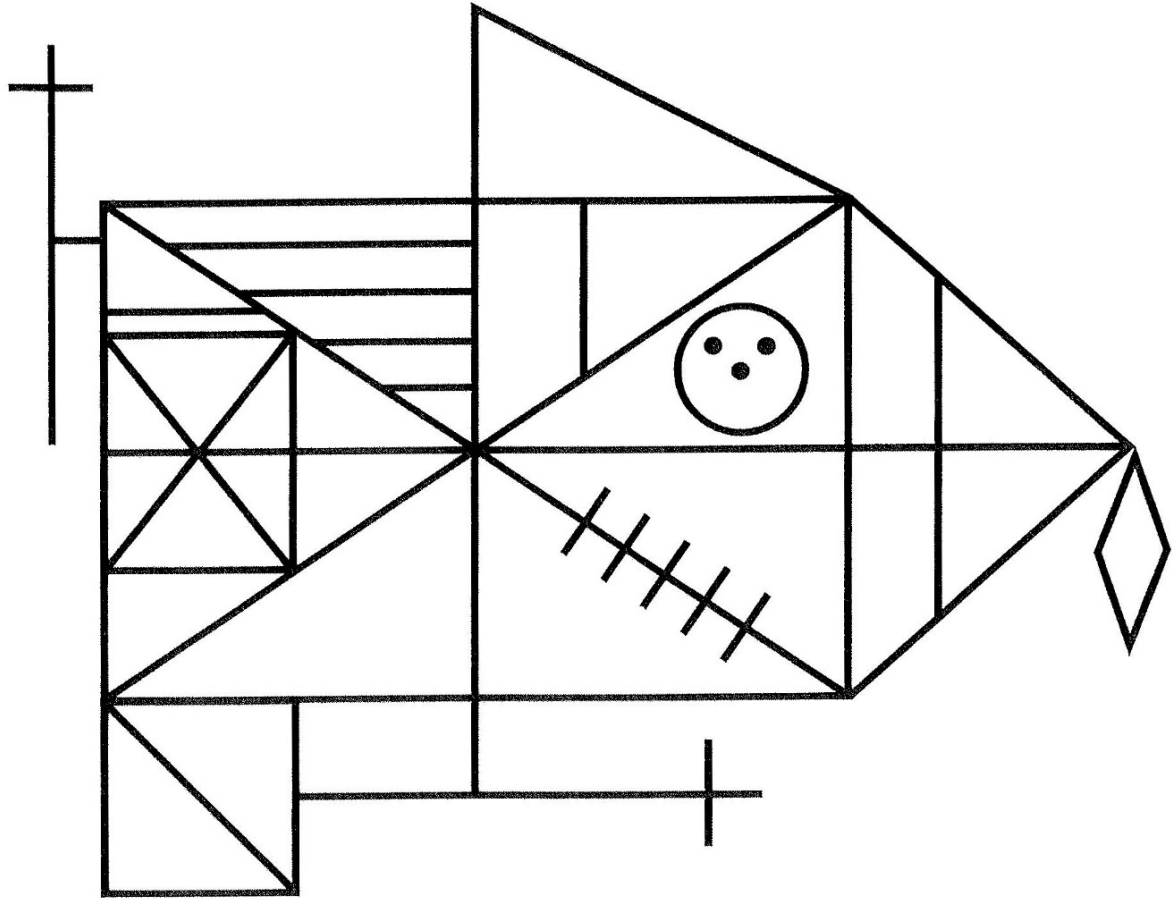
by WATSON

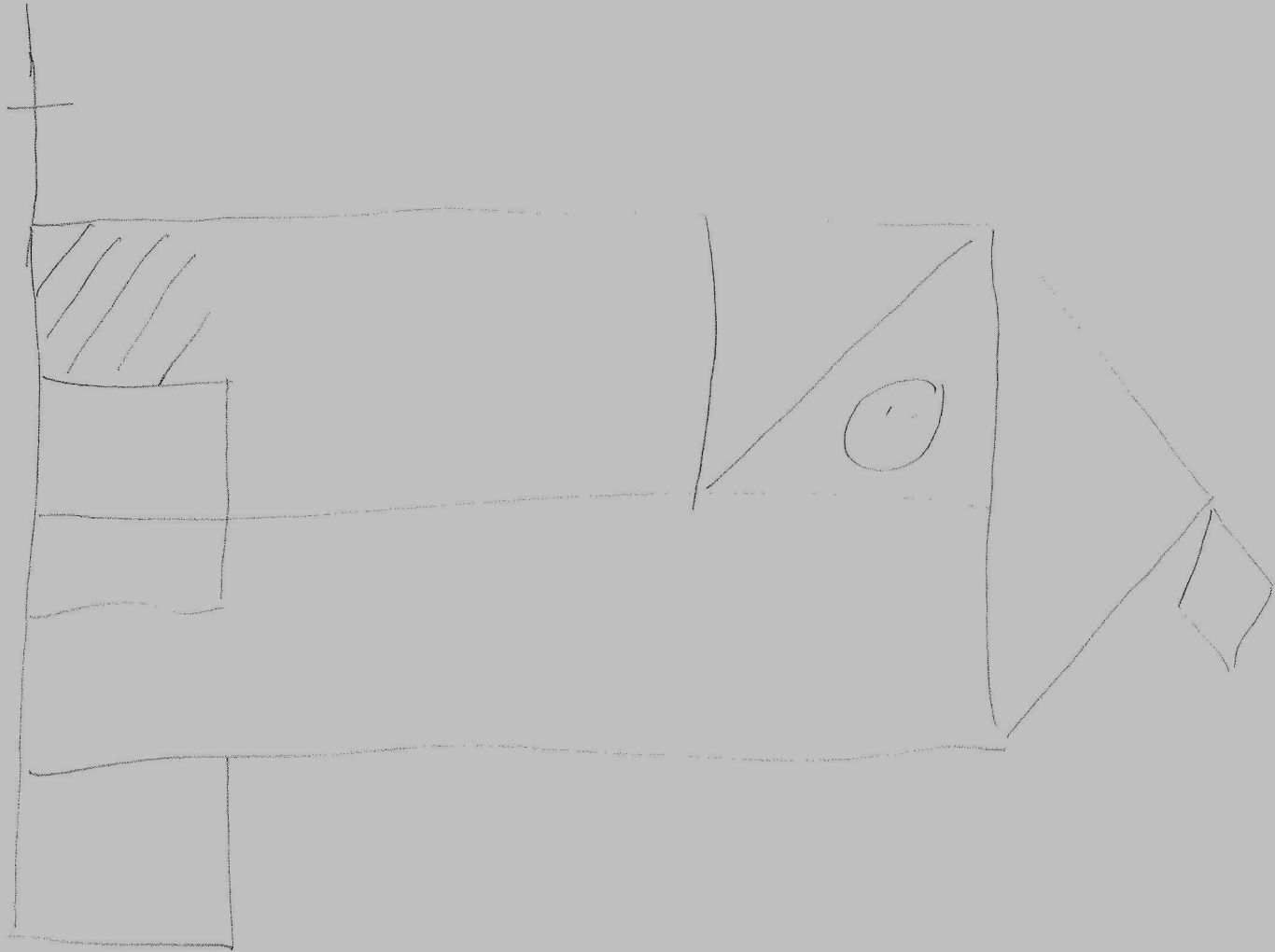
DIST. BY EUROAPRESS A39 040620

© 1995 WATSON. ALL RIGHTS RESERVED.

1. genkaldelse (efter ca. 2-3 min.)

Central Coherence

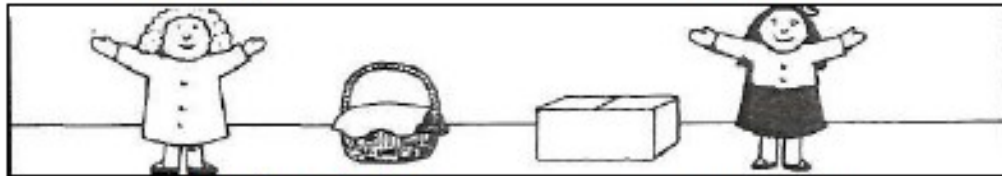
Hvad er centralt og hvad er detalje
at kunne skabe et overblik
at kunne se en kontekst

Eks. eksekutivt
socialt (vittigheder, ironi etc)

Se
[Persuading_Coaxing_ToM_Animation - YouTube](#)

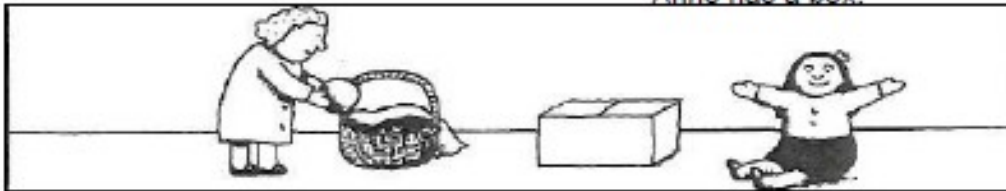
This is Sally.

This is Anne.

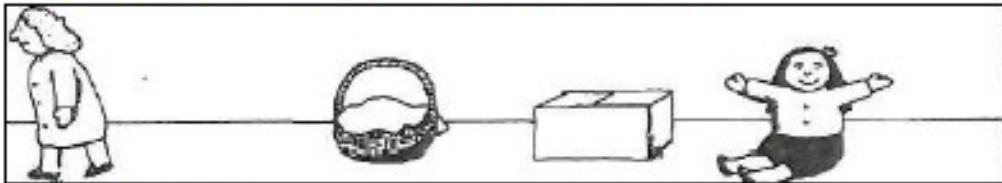

Sally has a basket.

Anne has a box.

Sally has a marble. She puts the marble into her basket.

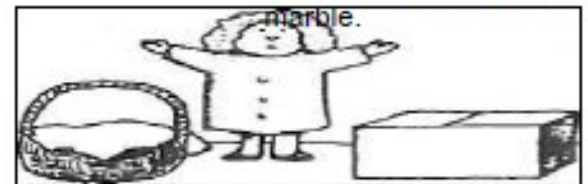
Sally goes for a walk.

Anne takes the marble from the basket and puts it into her box.

Sally returns.

he wants to play with her marble.

Where will Sally look for her marble?

TOM

Theory of mind

- Normale børn kan først bestå Sally- Ann omkring 4 års alderen
-
- Børn med autistiske vanskeligheder har generelt store vanskeligheder i TOM-test, ex. Faux Pas etc. trods normal kognition på andre områder

Behandling

Differentier omgivelsernes krav til præstation:

Hjælp til overblik og overindlæring

Overblik

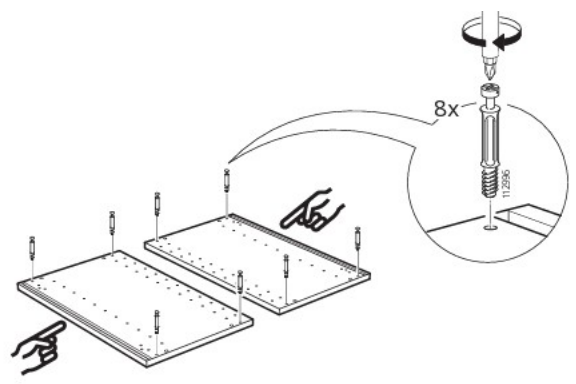
Hvor mange bøtter maling?

Værelset er 3,4 meter langt og 2,5 bredt og 2,4 højt. Der er et vindue og dør som samlet udgør 1,8 m².

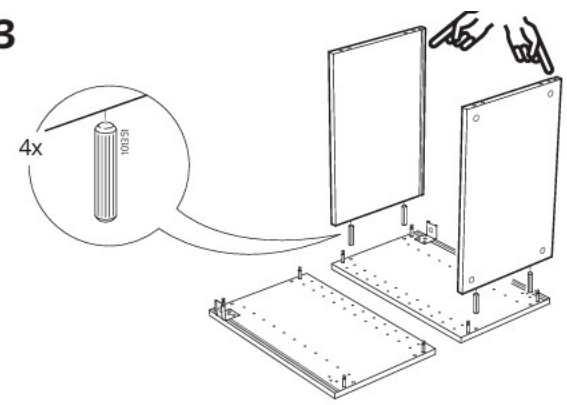
1 bøtte maling rummer 5 liter og 1 liter rækker ca. 3 m²

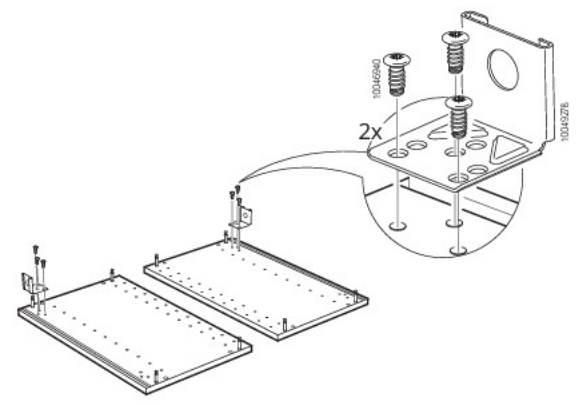
1

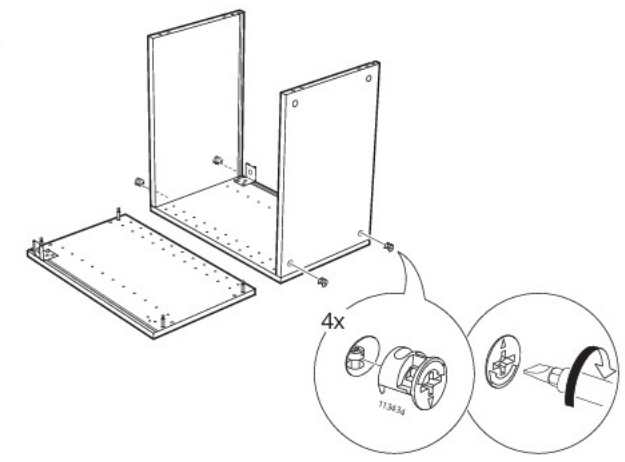
3

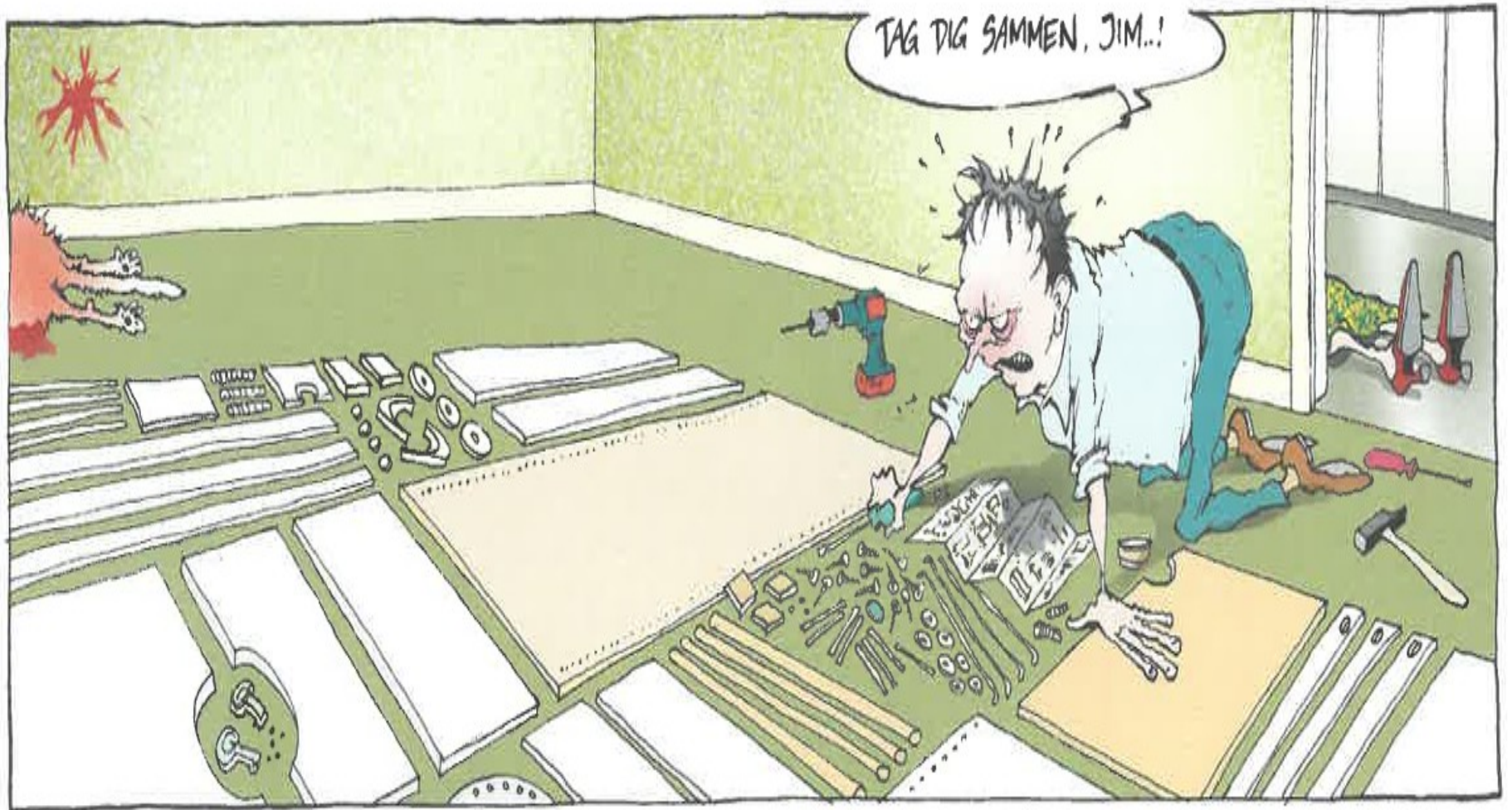

2

4

IKEA

COPYRIGHT: MORTEN INGEMANN

WISC-III

REGISTRERINGSSKEMA

Prøvedato

Fødselsdato

Alder

WISC-III profil

Overfør skalapoint til de respektive bokse nedenunder.

Afmærk på hver række og træk en forbindelseslinje mellem punkterne.

SPROGLIGE PRØVER						HANDLEPRØVER									
SKALAPOINT	Information	Ligheder	Regning	Ordforståelse	Omtanke	Talspændvidde	SKALAPOINT	Billedudfyldning	Kodning	Billedserier	Terningmønstre	Puslespil	Symboler	Labyrinter	SKALAPOINT
19	•	•	•	•	•	•	19	•	•	•	•	•	•	•	19
18	•	•	•	•	•	•	18	•	•	•	•	•	•	•	18
17	•	•	•	•	•	•	17	•	•	•	•	•	•	•	17
16	•	•	•	•	•	•	16	•	•	•	•	•	•	•	16
15	•	•	•	•	•	•	15	•	•	•	•	•	•	•	15
14	•	•	•	•	•	•	14	•	•	•	•	•	•	•	14
13	•	•	•	•	•	•	13	•	•	•	•	•	•	•	13
12	•	•	•	•	•	•	12	•	•	•	•	•	•	•	12
11	•	•	•	•	•	•	11	•	•	•	•	•	•	•	11
10	•	•	•	•	•	•	10	•	•	•	•	•	•	•	10
9	•	•	•	•	•	•	9	•	•	•	•	•	•	•	9
8	•	•	•	•	•	•	8	•	•	•	•	•	•	•	8
7	•	•	•	•	•	•	7	•	•	•	•	•	•	•	7
6	•	•	•	•	•	•	6	•	•	•	•	•	•	•	6
5	•	•	•	•	•	•	5	•	•	•	•	•	•	•	5
4	•	•	•	•	•	•	4	•	•	•	•	•	•	•	4
3	•	•	•	•	•	•	3	•	•	•	•	•	•	•	3
2	•	•	•	•	•	•	2	•	•	•	•	•	•	•	2
1	•	•	•	•	•	•	1	•	•	•	•	•	•	•	1

SPROGLIGE PRØVER

Information

Ligheder

Regning

Ordforståelse

Omtanke

(Talspændvidde)

HANDLEPRØVER

Billedudfyldning

Kodning

Billedserier

Terningmønstre

Puslespil

(Symboler)

(Labyrinter)

Sproglige prøver

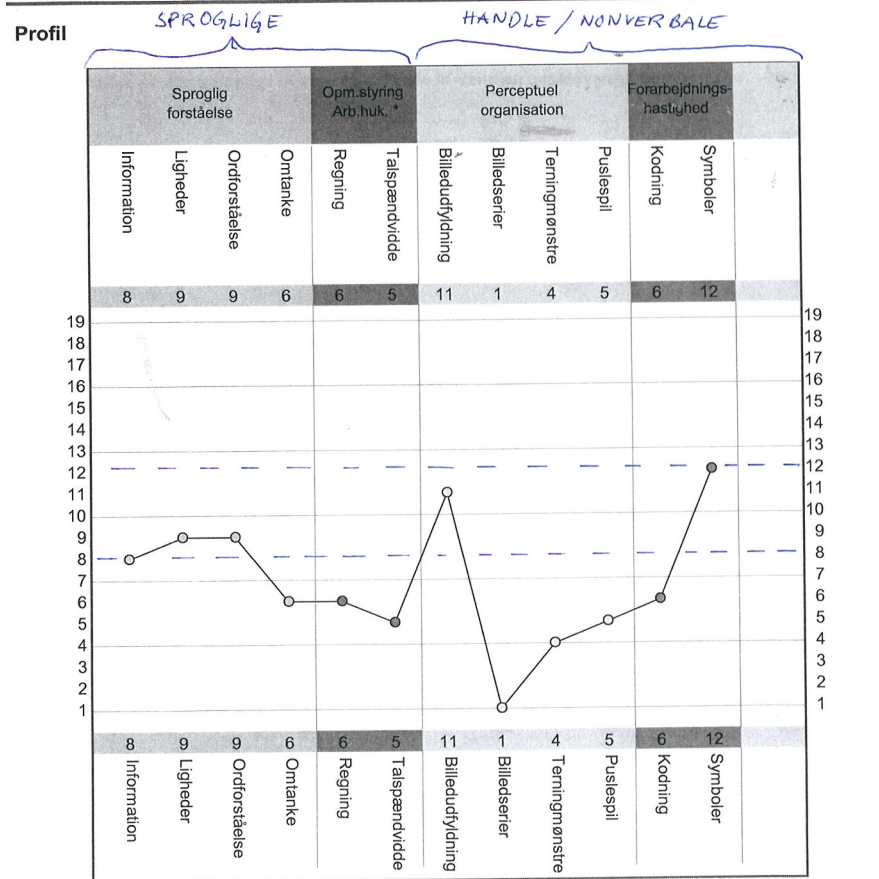
Handleprøver

Total

PEARSON

Translated and adapted by permission. Copyright Danish translation copyright © 2009 by NCS F Tryk: Katarina Tryck AB, Stockholm 2009 Art.nr: 310120

Navn: 13 år 11 måneder
Undersøger: Testet d.: 19-03-2009

SPROGLIG IK 80

HANDLE IK 74

TOTAL IK 74